

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2017-05-26 Nr. 4D-2016/2-251
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo išbraukimu iš asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo (toliau vadinama ir – Sąrašas) bei Savivaldybės būsto (bendrabučio) (toliau vadinama ir – bendrabutis) nesuteikimu.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „Šių metų sausio mėn. 19 d. gavau iš miesto savivaldybės pranešimą, kad man išskirtas laikinai gyventi būstas savivaldybės bendrabutyje“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2017 m. sausio mėn. 19 d. man pateikus pajamų deklaravimą už 2016 m., man žodžiu buvo pasakyta, kad aš esu išbrauktas iš sąrašų 2016-06-06 laikinam gyvenamam plotui ir socialiniam būstui gauti. Tada kreipiausi žodžiu ir raštu, kodėl buvo pakeistas sprendimas nebeskirti man laikino gyvenamojo būsto. Nors mano deklaruotos pajamos išliko tokios pačios, kaip ir prieš įtraukiant į sąrašą laikinam gyvenamam plotui ir socialiniam būstui gauti.“

2.3. „Savivaldybė [...] nurodo, kad aš turėjau deklaruoti savo pajamas iki 2016-05-01 ir kad mano deklaruotos pajamos viršija įstatymo nustatytus dydžius.“

2.4. „Apie turto deklaravimą už 2016 m. dėl nežinojimo nedeclaravau.“

2.5. „Savivaldybė teigia, kad pranešimą apie turto deklaravimą yra išsiuntusi adresu [...], o tikslus adresą [...]“

2.6. „Mano deklaruotos pajamos neviršija įstatymo nustatytų pajamų dydžių.“

2.7. „Tai yra 32 VRP - 25 % - 4 080 Eur. Mano deklaruotos pajamos 4 106 Eur. Tačiau, įvertinant socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išaiškinimą, 2016 m. grąžintos kriziniu laikotarpiu sumažintos pensijos, kurių suma sudaro 252 Eur, neįskaitomos į deklaraciją socialiniam būstui gauti.“

2.8. „2016 m. rugsėjo mėn. iš savivaldybės gavau raštą atvykti dėl pokalbio bendrabučio nuomos. Man atvykus į savivaldybę, buvo pasakyta, kad bendrabutis paskirtas kitam asmeniui, o aš sąrašė lieku pirmas bendrabučiu gauti.“

2.9. „2016 m. spalio mėn. iš savivaldybės vėl gavau pranešimą atvykti dėl patalpų bendrabutyje nuomos. Atvykęs sužinojau, kad paskirtas bendrabutis yra 4 aukšte. Pagal mano sveikatos stovį 4 aukštas man netiko. Ir aš jo atsisakiau.“

2.10. „2017 m. sausio mėn. gavau pranešimą, kad man skirtas bendrabutis 3 aukšte ir aš sutikau jame gyventi, tačiau savivaldybė man jo neišskyrė.“

3. Kartu su skundu Pareiškėjas, be kita ko, pateikė:

3.1. Savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus (toliau vadinama – Ekonomikos ir turto valdymo skyrius) 2016-06-15 raštą Nr. IS-3850 (27.7.2), išsiųstą Pareiškėjui adresu [...], kuriame, be kita ko, nurodyta: „pranešame, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, 2016 m. birželio 9 d. administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-666 esate išbrauktas iš asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Išbraukimo priežastis – pasibaigus kalendoriniams metams nepateikėte Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos.“ Pareiškėjas pažymėjo, kad šį raštą Savivaldybės administracijos pareigūnai įteikė tik 2017-01-19;

3.2. Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų skyriaus (toliau vadinama – Socialinių reikalų skyrius) 2016-09-06 raštą Nr. Sr-4132 (25.1.11), kuriame nurodyta: „Pranešame, kad šiuo metu turime palaisvintas gyvenamąsias patalpas bendrabutyje [...], todėl prašome iki rugsėjo 13 d. atvykti į Savivaldybės priimamąjį [...] pokalbiui dėl bendrabučio nuomos“;

3.3. Socialinių reikalų skyriaus 2016-10-12 raštą Nr. Sr-2010(25.1.11), kuriame nurodyta: „Pranešame, kad šiuo metu turime palaisvintas gyvenamąsias patalpas bendrabutyje [...], todėl prašome skubiai atvykti į Savivaldybės priimamąjį [...] pokalbiui dėl bendrabučio nuomos“;

3.4. Socialinių reikalų skyriaus 2017-01-19 raštą Nr. Sr-384(25.1.11), kuriame nurodyta: „Pranešame, kad šiuo metu turime palaisvintas gyvenamąsias patalpas bendrabutyje [...], todėl prašome iki sausio 23 d. atvykti į Savivaldybės priimamąjį [...] pokalbiui dėl bendrabučio nuomos.“

4. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo „padėti gauti gyvenamąjį būstą“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Siekdamas išsiaiškinti skunde aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierius 2017-04-14 raštu Nr. 4D-2017/2-251/3D-1124 „Dėl informacijos pateikimo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydamas pateikti informaciją ir motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių.

5. Savivaldybės administracija 2017-05-11 raštu Nr. 19-1270(4.6) Seimo kontrolieriui, be kita ko, pateikė šią informaciją:

5.1. „Savivaldybės administracija sudaro du skirtingus, tarpusavyje nesusijusius, sąrašus būstui gauti: 1. Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašas (socialinio būsto). 2. Asmenų (šeimų), turinčių teisę į Savivaldybės būstą (bendrabutyje), sąrašas.“

5.2. „2015 m. gegužės mėn. pareiškėjas buvo įrašytas į 2 eiles (ir socialiniam būstui gauti, ir gyvenamajai patalpai bendrabutyje gauti).“

5.3. „Pareiškėjo prašymas dėl bendrabučio patalpos išnuomojimo buvo pateiktas 2015 m. gegužės 6 d. Kartu su prašymu buvo pateikta Metinė gyventojų (šeimos) turto deklaracija už 2014 metus, kurioje gautos pajamos sudarė 9602 Lt.“

5.4. „2015-05-07 raštu Nr. IS-4536 X buvo informuotas, kad jis įrašytas į sąrašą asmenų, norinčių išsinuomoti gyvenamąją bendrabučio patalpą.“

5.5. „2016-10-12 raštu Nr. Sr-5010 X buvo pakviestas pokalbiui dėl bendrabučio nuomos.“

5.6. „2016-10-13 X atsisakė būsto bendrabutyje, nes kambarys buvo 4 aukšte (dėl sveikatos problemų).“

5.7. „2017-01-19 raštu Nr. Sr-384 X buvo pakviestas pokalbiui dėl bendrabučio nuomos. Apžiūrėjęs siūlomą savivaldybės būstą (bendrabutį), X parašė sutikimą nuomoti siūlomą būstą (bendrabutį) ir buvo paprašytas pateikti atnaujintus dokumentus (gyvenamosios vietos deklaravimo ir metinę gyventojų (šeimos) turto deklaraciją už 2016 metus).“

5.8. „Pateiktoje deklaracijoje buvo nurodyta, kad X pajamos 2016 metais sudarė 3 602 Eur. Pagal Savivaldybės būsto (bendrabučio) nuomos tvarkos aprašą [...], gyvenamosios patalpos bendrabučiuose nuomojamos asmenims, kurių Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) neviršija Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių: asmens be šeimos, gyvenančio Panevėžio savivaldybėje, grynosios pajamos – 32 VRP dydžių, t. y. 3 264 Eur. Kadangi pajamos viršijo nustatytą dydį 338 eurai, X buvo žodžiu informuotas, kad savivaldybės būstas (bendrabutis) eilės tvarka nebus suteiktas, bet jis turi galimybę kreiptis į Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetą dėl bendrabučio skyrimo išimties tvarka.“

5.9. „2017-02-03 raštu Nr. Sr-930 pareiškėjui dar kartą buvo pasiūlyta kreiptis į Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetą, kuriam pritarus X turėtų galimybę išsinuomoti bendrabučio kambarį išimties tvarka. Pareiškėjo prašymas Socialinių reikalų komitetui gautas ir registruotas Savivaldybėje tik 2017-05-10.“

5.10. „2015 m. gegužės 6 d. X pateikė prašymą įrašyti jį į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą socialiniam būstui išsinuomoti, sąrašą. 2015 m. gegužės 20 d. X buvo išsiųstas raštas Nr. IS-4795 (27.7.2), kad prašymas priimtas ir asmuo įrašytas į sąrašą asmenų ir šeimų, turinčių teisę socialiniam būstui išsinuomoti. 2016 m. birželio 15 d. raštu Nr. IS-3850 (27.7.2) pareiškėjas informuotas apie išbraukimą iš sąrašo, nes nepateikė deklaracijos.“

5.11. „2015 m. gegužės 6 d. pildydamas prašymą įrašyti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą, X nurodė gyvenamosios vietos adresą [...]. Asmuo gavo informacinį lapelį, kuriame buvo nurodyta, kad privalo: Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruoti turtą (įskaitant gautas pajamas); neviršyti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje numatytų turto ir pajamų dydžių.“

5.12. „Savivaldybė 2016 m. kovo–balandžio mėnesiais priminimą socialinio būsto laukiantiems asmenims apie prievolę pateikti deklaracijas skelbė miesto dienraštyje „Sekundė“ ir Panevėžio miesto savivaldybės interneto svetainėje, tačiau X turto (įskaitant ir gautas pajamas) deklaracijos nepateikė.“

5.13. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, 2016 m. birželio 9 d. administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-666 X buvo išbrauktas iš asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Išbraukimo priežastis – pasibaigus kalendoriniams metams nepateikė Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos. Pranešimas apie išbraukimą iš sąrašų buvo išsiųstas 2016 m. birželio 15 d. X prašyme nurodytu adresu, [...]“

5.14. „[...] Savivaldybės būstas (bendrabutis) – į Savivaldybės tarybos patvirtintą Savivaldybės būsto fondo sąrašą įtraukto Savivaldybės būsto fondo dalis (kambariai su bendro naudojimo patalpomis) nuomojamas ne socialinio būsto nuomos sąlygomis. Savivaldybės būstas (bendrabutis) – tai Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios gyvenamosios patalpos, tinkamos asmeniui arba šeimai, neturintiems kito tinkamo būsto, gyventi, iki ateis eilė išsinuomoti socialinį būstą. Savivaldybės būstas (bendrabutis) nuomojamas asmenims (šeimai), įrašytiems į Savivaldybėje sudarytą sąrašą asmenų (šeimų), turinčių teisę į Savivaldybės būstą (bendrabutį). [...] Savivaldybės būstas (bendrabutis) išimties tvarka gali būti išnuomotas kitiems asmenims (neišvardintiems apraše) tik su Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komiteto pritarimu.“

5.15. „X išbraukus iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo (socialinio būsto), jis liko įrašytas į asmenų (šeimų), turinčių teisę į Savivaldybės būstą (bendrabytyje), sąrašą (nes laukiantiems bendrabučio eilėje nėra prievolės kasmet pateikti turto ir pajamų deklaraciją). Todėl jam ir buvo siūloma išsinuomoti palaisvintą bendrabutį.“

5.16. „Pareiškėjui keletą kartų žodžiu ir raštu buvo išsamiai paaiškinta, kad savivaldybės būstas (bendrabytis) jam nebus suteiktas dėl viršijančių pajamų. Ir žodžiu, ir raštu jam buvo pasiūlyta kreiptis į Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetą ir paaiškinta, kad, tik pritarus Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetui, jam būtų suteikta galimybė išsinuomoti savivaldybės būstą (bendrabytį).“

5.17. „Savivaldybės administracija 2017 m. balandžio 19 d. raštu Nr. Sr-2624 (25.1.11) paprašė X pateikti Gyventojų deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaraciją už 2015 m. (tai, ką jis privalėjo padaryti iki 2016 m. gegužės 1 d.). 2017 m. balandžio 27 d. buvo pateikta deklaracija, kur nurodytos pareiškėjo pajamos 3 973 Eur. Jei pareiškėjas laiku (iki 2016-05-01) būtų pateikęs užpildytą deklaraciją, jis vis tiek būtų išbrauktas iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo (socialinio būsto), kadangi jo pajamos viršijo tuo metu nustatytą metinį pajamų dydį.“

5.18. „X nuo 2016 m. prarado teisę į socialinio būsto nuomą. Todėl galimybė grąžinti X į asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą nesvarstoma.“

6. Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui, be kita ko, papildomai pateikė:

6.1. Pareiškėjo 2017-01-19 sutikimą dėl bendrabučio nuomos, kuriuo Pareiškėjas sutinka išsinuomoti bendrabučio kambarį [...];

6.2. Pareiškėjo 2017-02-02 prašymą, kuriame, nurodoma: „Prašau nurodyti, kokiais teisiniais įstatymu remiantis dokumentais man nebuvo suteiktas laikinas gyvenamas plotas ir išbrauktas iš eilės soc. būstui gauti“;

6.3. Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų skyriaus 2017-02-03 raštą Nr. Sr-930, kuriame, be kita ko, nurodyta:

6.3.1. „Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 16 straipsnio 7 dalies 9 punkte nurodyta, kad asmenys išbraukiami iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų, jei „Pasibaigus kalendoriniams metams (iki kitų metų gegužės 1 dienos) nepateikė Gyventojų turto deklaravimo statyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos“;

6.3.2. „Apie šias įstatymo nuostatas Jūs, 2015 gegužės 6 d. pildydamas prašymą įrašyti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą, buvote informuotas, gavote informacinį lapelį. Savivaldybė š. m. kovo–balandžio mėnesiais priminimą socialinio būsto laukiantiems asmenims skelbė miesto dienraštyje „Sekundė“ ir Panevėžio miesto savivaldybės interneto svetainėje“;

6.3.3. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, 2016 m. birželio 9 d. administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-666 buvote išbrauktas iš asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Išbraukimo priežastis – pasibaigus kalendoriniams metams nepateikėte Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos“;

6.3.4. „Paaiškiname, kad Savivaldybės būstas (bendrabytis) – į Savivaldybės tarybos patvirtintą Savivaldybės būsto fondo sąrašą įtraukto Savivaldybės būsto fondo dalis [...], nuomojamas ne socialinio būsto nuomos sąlygomis“;

6.3.5. „[...] asmenims Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) negali viršyti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių: asmens be šeimos, gyvenančio Panevėžio savivaldybėje, grynosios pajamos – 32 VRP dydžių ir turtas – 56 VRP dydžių“;

6.3.6. „Minėtoje tvarkoje nenumatyta išimčių nuomojant savivaldybės būstą bendrabutyje, išskyrus atvejus, kai asmuo ar šeima netenka būsto dėl gaisro, potvynių, stiprių vėjų ar kitų nuo žmogaus valios nepriklausančių aplinkybių [...], taip pat vienišiams judėjimo negalią turintiems asmenims. Savivaldybės būstas bendrabutyje išimties tvarka gali būti išnuomotas tik su Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komiteto pritarimu“;

6.3.7. „Informuojame, kad Jūsų prašymą dėl bendrabučio patalpos išnuomojimo galėsime svarstyti, jei kreipsitės į Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetą ir gausite jo pritarimą. Kitų atvejų tvarka nenumato“;

6.4. Pareiškėjo 2015-05-06 prašymą įrašyti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą, kuriame, be kita ko, nurodyta, jog Pareiškėjo gyvenamosios vietos adresas – [...], o deklaruotos pajamos – 9 602 Lt (2 780,93 Eur);

6.5. Savivaldybės administracijos 2016-06-15 raštą Nr. IS-3850 (27.7.2) Pareiškėjui, kuriame nurodyta: „Pranešame, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymu, 2016 m. birželio 9 d. administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-666 esate išbrauktas iš asmenų (šeimų), turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo. Išbraukimo priežastis – pasibaigus kalendoriniams metams nepateikėte Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos“;

6.6. Pareiškėjo 2017-04-19 prašymą Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komitetui, kuriuo prašoma „skirti gyvenamą būstą“;

6.7. Savivaldybės administracijos 2017-04-11 raštą Nr. 19-997 (4.5) Pareiškėjui (parengtą atsakant į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Savivaldybės administracijai persiūtą Pareiškėjo 2017-03-17 kreipimąsi), kuriame, be kita ko, nurodyta: „2017-01-19 Jums buvo pasiūlyta išsinuomoti gyvenamąsias patalpas bendrabutyje. 2017-01-19 pateikėte metinę gyventojų (šeimų) turto deklaraciją, kurioje nurodytos Jūsų pajamos 4 106 Eur. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus pateiktoje pažymoje apie asmeniui išmokėtas išmokas į Jūsų pajamas nesiskaičiuoja kompensuojamoji išmoka – 252 Eur, tačiau tai viršija nustatytą ribą (3 264 Eur), todėl bendrabučio patalpa Jums nebuvo išnuomota“;

6.8. Savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komiteto (toliau vadinama – Komitetas) 2016-05-16 posėdžio protokolo išrašą Nr. 2S-6, kuriuo nutarta: „Pritarti Savivaldybės būsto (bendrabučio išnuomojimui X išimties tvarka“;

6.9. Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų skyriaus 2017-05-18 raštą Nr. Sr-3132 (25.1.1) Pareiškėjui, kuriame nurodyta: „[...] informuojame, kad [...] komitetas apsvarstė ir pritarė Savivaldybės būsto (bendrabučio išnuomojimui X išimties tvarka. Kai turėsime tinkamas bendrabučio patalpas, informuosime Jus raštu.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 *straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“;

22 *straipsnis* – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]. 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

7.2. Vietos savivaldos įstatymo:

6 *straipsnis* – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)

savivaldybių funkcijos: [...] 3) savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo; [...]. 15) savivaldybės socialinio būsto fondo sudarymas ir jo remontas, socialinio būsto nuoma; [...].“

7.3. Viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAJ):

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...].“

7.4. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau vadinama – Teisės gauti informaciją įstatymas):

3 straipsnis – „1. Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Atsisakyti suteikti informaciją galima šio įstatymo nustatyta tvarka. [...].“;

4 straipsnis – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) **informacijos išsamumo**, reiškiančio, kad **pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija**; [...] 5) pagalbos, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją.“

7.5. Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo (toliau vadinama ir – Įstatymas) (redakcija galiojusi iki 2016-12-31):

14 straipsnis – „1. Savivaldybės būsto fondą sudaro socialiniai būstai ir savivaldybės būstai, kurie nuomojami: 1) šio įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje numatytu atveju; 2) asmenims ir šeimoms, kurie Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) nustatyta tvarka negali būti išskeldinti iš gyvenamųjų patalpų nesuteikiant jiems kitos gyvenamosios patalpos; 3) savivaldybės tarybos sprendimu asmenims ir šeimoms, kurie su savivaldybe ar jos įstaigomis yra susiję darbo ar jų esmę atitinkančiais santykiais, apgyvendinti; 4) savivaldybės tarybos sprendimu kitais tikslais, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu (toliau – Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas) ir kitais įstatymais“;

11 straipsnis – „2. Teisę į paramą būstui išsinuomoti turi asmenys ir šeimos, jeigu jų Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) neviršija šių dydžių: 1) asmens be šeimos, gyvenančio Vilniaus miesto ar rajono, Kauno miesto ar rajono, Klaipėdos miesto ar rajono, Palangos miesto ar Neringos savivaldybėje, grynosios metinės pajamos – 38 VRP dydžių ir turtas – 93 VRP dydžių; **asmens be šeimos, gyvenančio kitoje savivaldybėje, grynosios metinės pajamos – 32 VRP dydžių** ir turtas – 56 VRP dydžių; [...].“;

16 straipsnis – „1. Asmenys ir šeimos, turintys teisę į paramą būstui išsinuomoti ir atitinkantys šio įstatymo 9 ir 10 straipsniuose nustatytus reikalavimus, pateikę savivaldybės vykdomajai institucijai prašymą, įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašus pagal įstatymuose nustatyta tvarka asmens (šeimos atveju – vieno iš šeimos narių) deklaruotą gyvenamąją vietą, o jeigu asmuo gyvenamosios vietos neturi, – į savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, vykdomąją instituciją. 2. Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, nuomojančių socialinį būstą ar gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensaciją, apskaita tvarkoma sudarant šiuos sąrašus: 1) jaunų šeimų; 2) šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų (įvaikių); 3) likusių be tėvų globos asmenų ir jų šeimų. Į šį sąrašą įrašomi ne vyresni kaip 35 metų buvę likę be tėvų globos asmenys ar jų šeimos. Į asmenų ir

šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą, atstovams pagal įstatymą (rūpintojams) pateikus prašymą, įrašomi ir likę be tėvų globos asmenys, kurie yra ne jaunesni kaip 16 metų, tačiau parama būstui išsinuomoti jie gali pasinaudoti tik įgiję visišką civilinį veiksnumą, jeigu atitinka šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus; 4) neįgaliųjų, asmenų, sergančių lėtinių ligų, įrašytų į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą, sunkiomis formomis, ir šeimų, kuriose yra tokių asmenų; 5) bendrąjį. Į šį sąrašą įrašomi visi asmenys ir šeimos, nepatenkantys į šios dalies 1, 2, 3, 4 ir 6 punktuose nurodytus sąrašus; 6) socialinio būsto nuomininkų, turinčių teisę į socialinio būsto sąlygų pagerinimą. 3. Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašai sudaromi pagal prašymo užregistravimo savivaldybės vykdomojoje institucijoje datą ir laiką. [...] 7. Asmenys ir šeimos iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų išbraukiami, kai: [...] 2) jų Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) daugiau kaip 20 procentų viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius; [...] 9) asmuo ar šeima pasibaigus kalendoriniams metams (iki kitų metų gegužės 1 dienos) nepateikė Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos. 8. Apie sprendimą išbraukti asmenis ir šeimas iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų sąrašų, išskyrus šio straipsnio 7 dalies 3 punkte numatytą atvejį, savivaldybės vykdomoji institucija per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja asmenis ir šeimas pagal paskutinę žinomą asmens ar šeimos gyvenamąją vietą.“

7.6. Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo (redakcija, galiojanti nuo 2017-01-01):

11 straipsnis – „2. Teisę į paramą būstui išsinuomoti turi asmenys ir šeimos, jeigu jų deklaruoto turto vertė ir pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija šių dydžių: 1) asmens be šeimos, gyvenančio Vilniaus miesto ar rajono, Kauno miesto ar rajono, Klaipėdos miesto ar rajono, Palangos miesto ar Neringos savivaldybėje, grynosios metinės pajamos – 38 VRP dydžių ir turtas – 93 VRP dydžių; asmens be šeimos, gyvenančio kitoje savivaldybėje, grynosios metinės pajamos – 32 VRP dydžių ir turtas – 56 VRP dydžių; [...]“;

16 straipsnis – „7. Asmenys ir šeimos iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašų išbraukiami, kai: [...]; 2) jų deklaruoto turto vertė ar pajamos, kurios, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsniu, įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, daugiau kaip **25 procentais** viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius; [...] 9) asmuo ar šeima pasibaigus kalendoriniams metams (iki kitų metų gegužės 1 dienos) nepateikė Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos.“

7.7. Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau vadinama – Paramos įstatymas):

17 straipsnis – „1. Skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitomos visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos: [...] 3) pensijos ir (ar) pensijų išmokos (išskyrus senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąją sumą, mokamą pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo įstatymą, taip pat senatvės ir valstybinių pensijų kompensuojamąją sumą, mokamą pagal Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų ir valstybinių pensijų, sumažintų dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo, kompensavimo įstatymą), šalpos išmokos; [...]“.

7.8. Savivaldybės būsto ir socialinio būsto nuomos tvarkos aprašo, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimu Nr. 1-84:

22 punktas – „Savivaldybės būstas (bendrbutis) – tai Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios gyvenamosios patalpos (kambariai su bendro naudojimo patalpomis), tinkamos

asmeniui arba šeimai, neturintiems kito tinkamo būsto, gyventi, iki ateis eilė išsinuomoti socialinį būstą“;

23 *punktas* – „Savivaldybės būstas (bendrabutis) nuomojamas asmenims (šeimai), įrašytiems į Savivaldybėje sudarytą sąrašą asmenų (šeimų), turinčių teisę į Savivaldybės būstą (bendrabutį). Sąrašą savo įsakymu tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius iki vasario 15 dienos“;

25 *punktas* – „Savivaldybės būstas (bendrabutis) išnuomojamas: 25.1. asmenims, deklaravusiems gyvenamąją vietą Panevėžio mieste, o šeimos atveju – šeimai atstovaujantis asmuo turi būti deklaravęs gyvenamąją vietą Panevėžyje, ir neturintiems Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise priklausančio būsto; 25.2. asmenims, kurių Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) iki prašymo įrašyti į sąrašą pateikimo dienos neviršija Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų pajamų ir turto dydžių; [...] 25.8. kitiems asmenims (neišvardytiems Aprašo 23.1–23.7 papunkčiuose) Savivaldybės būstas (bendrabutis) išnuomojamas tik su Savivaldybės tarybos Sveikatos, sporto, socialinės paramos ir nevyriausybinių organizacijų komiteto pritarimu.“

Tyrimo išvados

8. Atsižvelgiant į Pareiškėjo skunde nurodytas ir tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos šių dalių atskirai:

8.1. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo išbraukimu iš Sąrašo;

8.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su bendrabučio patalpų nuoma.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo išbraukimu iš Sąrašo

9. Įstatyme (šios pažymos 7.1 punktas) reglamentuota, kad teisę į paramą būstui išsinuomoti turi asmenys be šeimos, kurių Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) neviršija 32 VRP dydžių, t. y. 3 264 Eur. Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 1 dalimi, asmenys, turintys teisę į paramą būstui išsinuomoti ir atitinkantys įstatyme nustatytus reikalavimus, pateikę savivaldybės vykdomajai institucijai prašymą įrašomi į Sąrašą (-us).

Vadovaujantis Įstatymo (iki 2016-12-31 galiojusios redakcijos) 16 straipsnio 7 dalimi, asmenys ir šeimos iš Sąrašų, be kita ko, **išbraukiami**, kai Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) daugiau kaip 20 procentų viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, taip pat ir tuo atveju, kai asmuo ar šeima pasibaigus kalendoriniams metams (iki kitų metų gegužės 1 dienos) nepateikė Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos (toliau vadinama – Deklaracija).

10. Iš skundo turinio ir papildomų dokumentų nustatyta:

10.1. Pareiškėjas 2015-05-06 pateikė prašymą įrašyti į Sąrašą, nuroydamas, kad jo deklaruotos pajamos yra 9 602 Lt (t. y. 2 780,93 Eur), o deklaruotas turtas – 200 Lt (t. y. 57,92 Eur);

10.2. Pareiškėjo deklaruotos pajamos ir turtas už 2014 metus neviršijo Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme nustatytų pajamų dydžių;

10.3. Savivaldybės administracija 2015-05-20 raštu Pareiškėją informavo, kad jo

prašymas įrašyti į Sąrašą priimtas;

10.4. Savivaldybės teigimu, Pareiškėjas prašymo pateikimo metu buvo informuotas apie pareigą kasmet, iki gegužės 1 d., pateikti Deklaraciją;

10.5. Savivaldybės administracija 2016 m. kovo–balandžio mėnesiais Panevėžio miesto dienraštyje ir Savivaldybės interneto svetainėje viešai skelbė priminimą dėl Deklaracijos pateikimo;

10.6. Pareiškėjas iki 2016-05-01 nepateikė Deklaracijos;

10.7. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-06-09 įsakymu Nr. A-666 Pareiškėjas buvo išbrauktas iš Sąrašo; įsakyme nurodyta priežastis – „*Nepateikė turto (įskaitant gautas pajamas) deklaracijos*“;

10.8. Ekonomikos ir turto valdymo skyrius 2016-06-15 raštu Pareiškėją informavo, kad jis yra išbrauktas iš Sąrašo; pranešimas Pareiškėjui išsiųstas jo prašyme įrašyti į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, nurodytu adresu.

11. Įvertinus tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Savivaldybės administracijos pareigūnai vadovavosi Įstatymo nuostatomis, jog asmenys, nepateikę Deklaracijos, braukiami iš Sąrašų, todėl nėra pagrindo vienareikšmiškai teigti, jog Savivaldybės administracijos pareigūnai nepagrįstai išbraukė Pareiškėją iš Sąrašo, o Pareiškėjo argumentas, jog pranešimas apie išbraukimą iš Sąrašo buvo siunčiamas netinkamu adresu, neturi pagrindo, kadangi Pareiškėjui informacija buvo siunčiama jo prašyme įrašyti į Sąrašą nurodytu adresu.

Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo išbraukimu iš Sąrašo, **atmestina**.

12. Nepaisant to, pažymėtina, jog Seimo kontrolierius supranta susidariusios probleminės situacijos jautrumą. Pareiškėjas – neįgalus, nedirbantis, senyvo amžiaus asmuo, neturintis tinkamos gyvenamosios vietos. Atlikus Pareiškėjo skundo tyrimą ir įvertinus tyrimo metu surinktus dokumentus, formuotina nuomonė, jog Pareiškėjas, nepateikdamas Savivaldybės administracijai Deklaracijos, galimai taip pasielgė dėl nepakankamo apdairumo, teisinių žinių stokos, tačiau ne dėl piktybiškumo ar sąmoningo nenoro (vengimo) bendradarbiauti su Savivaldybės administracija. Pažymėtina ir tai, kad nors Savivaldybės administracija ir nurodė, jog Pareiškėjas kreipimosi į Savivaldybės administraciją (t. y. 2015-05-06) dieną raštu (pateikiant informacinį raštelį) buvo informuotas apie pareigą pateikti Deklaraciją, tačiau nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių šias aplinkybes. Apie pareigą pateikti Deklaraciją Pareiškėjas nebuvo informuotas ir Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus Pareiškėjui pateiktame 2015-05-20 rašte dėl prašymo įrašyti į Sąrašą priėmimo.

13. VAĮ ir Teisės gauti informaciją įstatyme (šios pažymos 7.3 ir 7.4 punktai) įtvirtinti viešojo administravimo subjektų veiklos, asmenų skundų, prašymų ar kreipimūsi nagrinėjimo, informacijos teikimo principai, be kita ko, numatantys, kad asmenims, kurie kreipėsi, turi būti teikiama **visa įstaigos turima, teiktina ir prašymo ar kreipimosi turinį bei teisėtumo principo reikalavimus atitinkanti informacija** bei pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją. Tokiu būdu siekiama užtikrinti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos nuostatos, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, tinkamą įgyvendinimą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad viešojo administravimo subjektai, teikdami informaciją, turi vadovautis ir informacijos išsamumo principu, kuris, be kita ko, reiškia ir tai, jog **informacija turi būti pateikta tokia forma, kad būtų aiški ir suprantama ne tik viešojo administravimo subjektui, bet ir asmeniui, kuriam ji teikiama**, ypačingai tais atvejais, kai neteisingai suprasta informacija gali sąlygoti asmens teisių pasikeitimus (pvz., šiuo atveju asmuo, galimai neteisingai supratęs (ar negavęs informacijos), susijusios su pareiga pateikti Deklaraciją, buvo išbrauktas iš Sąrašo). Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti, jog asmenys gaus minėtą informaciją, **Savivaldybės**

administracijos direktoriui rekomenduotina imtis teisinių ir organizacinių priemonių, kad asmenims, siekiantiems išsinuomoti Savivaldybės socialinį būstą, aiški informacija apie pareigą pateikti Deklaraciją būtų pateikiama tame pačiame rašte, kuriuo jie informuojami, jog prašymas įrašyti į Sąrašą priimtas.

14. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Pareiškėjas Deklaraciją pateikti privalėjo iki 2015 m. gegužės 1 d. Kaip jau nurodyta pirmiau, tuo metu galiojusioje Įstatymo redakcijoje buvo reglamentuota, jog asmenys ir šeimos iš Sąrašų, be kita ko, **išbraukiami**, kai Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) **daugiau kaip 20 procentų** viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, t. y. **tokio asmens deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) negalėjo būti didesnis nei 3 917 Eur**. Įvertinus Pareiškėjo Savivaldybės administracijai pateiktą Deklaraciją už 2015 metus bei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Pareiškėjui pateiktą 2017-04-21 pažymą apie asmeniui išmokėtas išmokas Nr. KA_PZ1-3551, nustatyta, jog Pareiškėjo pajamos (neįskaičius kompensuojamosios išmokos, kuri, vadovaujantis Paramos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu, neįskaitoma į asmens pajamas) 2015 metais sudarė 3 722 Eur. Taigi, Pareiškėjo pajamos už 2015 metus daugiau kaip 20 procentų neviršijo Įstatyme nustatyto metinio pajamų ir turto dydžio, **todėl Savivaldybės administracijos teiginys, jog Pareiškėjas „vis tiek būtų išbrauktas iš asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašo (socialinio būsto), kadangi jo pajamos viršijo tuo metu nustatytą metinį pajamų dydį“, nepagrįstas.**

15. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog šiuo metu galiojančioje Įstatymo redakcijoje reglamentuota, kad asmenys ir šeimos iš Sąrašų, be kita ko, **išbraukiami**, kai Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka už kalendorinius metus deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) **daugiau kaip 25 procentais** viršija šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus metinius pajamų ir turto dydžius, t. y. **tokio asmens deklaruotas turtas (įskaitant gautas pajamas) negali būti didesnis nei 4 080 Eur**. Įvertinus Pareiškėjo Savivaldybės administracijai pateiktą Deklaraciją už 2016 metus bei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Pareiškėjui pateiktą 2017-01-20 pažymą apie asmeniui išmokėtas išmokas Nr. KA_PZ1-589, nustatyta, jog Pareiškėjo pajamos (neįskaičius kompensuojamosios pensijos išmokos) 2016 sudarė 3 854 Eur. Taigi tuo atveju, jei Pareiškėjas šiuo metu būtų įrašytas į Sąrašą, Savivaldybės administracija neturėtų pagrindo Pareiškėjo iš jo išbraukti.

16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei įvertinus sudėtingą Pareiškėjo padėtį, **Savivaldybės administracijos direktoriui** rekomenduotina pakartotinai įvertinti šios pažymos 12–15 punktuose nurodytas aplinkybes ir svarstyti galimybę grąžinti Pareiškėją į Sąrašą.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su bendrabučio patalpų nuoma

17. Iš skundo turinio ir papildomų dokumentų nustatyta:
- 17.1. Pareiškėjas 2015-05-06 pateikė prašymą dėl bendrabučio patalpos išnuomojimo;
 - 17.2. Savivaldybės administracija 2015-05-07 raštu Pareiškėją informavo, kad jis yra įrašytas į sąrašus norinčių išsinuomoti gyvenamąją bendrabučio patalpą;
 - 17.3. Savivaldybės administracija 2016-10-12 raštu Pareiškėją informavo, kad jis yra kviečiamas atvykti pokalbiui dėl bendrabučio nuomos;
 - 17.4. Pareiškėjas 2016-10-13 atsisakė siūlomo bendrabučio, kadangi būstas buvo 4-ame aukšte;

17.5. Savivaldybės administracija 2017-01-19 raštu Pareiškėją informavo, kad turi laisvas bendrabučio patalpas ir jis yra kviečiamas atvykti pokalbiui dėl nuomos;

17.6. Pareiškėjas 2017-01-19 raštu sutiko išsinuomoti siūlomą bendrąbutį ir pateikė Savivaldybės administracijai Deklaraciją už 2016 metus;

17.7. Savivaldybės teigimu, Pareiškėjo pajamos viršijo teisės aktuose nustatytus dydžius, todėl asmuo buvo žodžiu informuotas, kad jam bendrabutis nepriklauso, taip pat žodžiu pasiūlyta kreiptis į Komitetą dėl bendrabučio skyrimo išimties tvarka;

17.8. Pareiškėjas 2017-02-02 kreipėsi į Savivaldybės administraciją, be kita ko, prašydamas paaiškinti, kodėl jam nebuvo suteiktas bendrabutis;

17.9. Socialinių reikalų skyrius 2017-02-03 raštu Pareiškėjui paaiškino teisės aktų nuostatas, susijusias su bendrabučio patalpų nuoma, bei raštu pasiūlė kreiptis į Komitetą dėl bendrabučio patalpų nuomos išimties tvarka;

17.10. Pareiškėjas 2017-04-19 pateikė prašymą Komitetui dėl gyvenamojo būsto skyrimo;

17.11. Komitetas 2016-05-16 pritarė bendrabučio išnuomojimui Pareiškėjui;

17.12. Savivaldybės administracija 2017-05-18 raštu Pareiškėją informavo, kad bendrabutis jam bus išnuomotas išimties tvarka.

18. Atsižvelgus į nustatytas aplinkybes bei Savivaldybės administracijos pateiktus dokumentus, galima konstatuoti, jog skundo tyrimo metu išnyko skundžiamos aplinkybės (Komitetas pritarė Pareiškėjo prašymui dėl bendrabučio patalpų nuomos ir Savivaldybės administracija Pareiškėją apie tai informavo), todėl, vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, numatančia, kad skundo tyrimas nutraukiamas, jeigu tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, skundo dalies dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Savivaldybės būsto (bendrabučio) patalpų nuoma, **tyrimas nutrauktinas**.

19. Nepaisant to, atkreiptinas dėmesys į tai, jog Savivaldybės administracija Pareiškėją 2017-01-19 raštu informavo, kad yra laisvos bendrabučio patalpos ir Pareiškėjas 2017-01-19 raštu sutiko jas išsinuomoti. Tačiau Savivaldybės administracija Pareiškėjui į jo raštu pateiktą sutikimą dėl bendrabučio nuomos dėl nežinomų priežasčių nepateikė jokie atsakymo ir tik žodžiu informavo, kad Pareiškėjui bendrabutis nebus išnuomotas, kadangi jo pajamos viršija leistinus dydžius. Pažymėtina ir tai, kad Socialinių reikalų skyrius 2017-02-03 rašte aiškiai ir išsamiai neatsakė į Pareiškėjo 2017-02-02 rašte keltą klausimą dėl būsto bendrabutyje nuomos, t. y. nors ir pateikė detalų paaiškinimą, kam ir kokiomis sąlygomis gali būti išnuomotas bendrabutis, tačiau nenurodė aiškių, konkrečių priežasčių, kodėl Pareiškėjui negali būti išnuomotas bendrabutis.

20. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracijos atsisakymas išnuomoti Pareiškėjui bendrabučio patalpas laikytinas individualiu administraciniu sprendimu. Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, o 2 dalyje nurodyta, kad sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos bei nurodyta sprendimo apskundimo tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama ir – LVAT) yra pažymėjęs, jog šios nuostatos reiškia, kad akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas (LVAT 2009 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-422/2009). LVAT taip pat yra nurodęs, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu sprendimas priimamas. Priešingu atveju būtų apsunkintas tokio asmens

pasirinkimas, ar skūsti sprendimą, bei suvaržyta teisė paduoti dėl sprendimo motyvuotą skundą (LVAT 2011 m. kovo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-⁵⁷⁵-651/2011).

21. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada: tai, jog Savivaldybės administracijos pareigūnai nepateikė Pareiškėjui aiškaus ir motyvuoto, faktinėmis aplinkybėmis ir teisės aktais pagrįsto sprendimo neišnuomoti bendrabučio patalpų, tokiais veiksmais buvo galimai apsunkintas Pareiškėjo pasirinkimas skūsti sprendimą bei galimai suvaržyta teisė paduoti motyvuotą skundą dėl sprendimo. Tokie pareigūnų veiksmai negali būti laikomi atitinkančiais gero viešojo administravimo principus, todėl **Savivaldybės administracijos direktoriui** teiktina rekomendacija.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

22. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjo išbraukimu iš Sąrašo, **atmesti**.

23. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, X skundo dalies dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių Savivaldybės būsto (bendrabučio) patalpų nuoma, tyrimą **nutraukti**.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja **Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriui**:

24.1. imtis teisinių ir organizacinių priemonių tobulinant darbo organizavimą Savivaldybėje ir užtikrinti, jog asmenims, siekiantiems išsinuomoti Savivaldybės socialinį būstą, aiški informacija apie pareigą pateikti Deklaraciją būtų pateikiama tame pačiame rašte, kuriuo pareiškėjai informuojami, kad jų prašymas įrašyti į Sąrašą priimtas;

24.2. atsižvelgiant į nustatytas ir šioje pažymoje nurodytas aplinkybes (šios pažymos 12–15 punktai) bei įvertinus sudėtingą Pareiškėjo padėtį svarstyti galimybę grąžinti Pareiškėją į Sąrašą;

24.3. imtis teisinių bei organizacinių priemonių, kad ateityje būtų užtikrintas tinkamas visų asmenų prašymų, skundų nagrinėjimas ir visais atvejais Savivaldybės administracijos pareigūnų priimami individualūs administraciniai sprendimai būtų įforminami raštu.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus (pateikiant informaciją, kokių konkrečių priemonių buvo imtasi dėl kiekvienos Seimo kontrolieriaus rekomendacijos) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių informuoti iki **2017 m. liepos 28 dienos**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys